

מהווי
הלימודים
בחוג
שחודש
האחרון:

סדנת
ביבליודרמה

פרט של
הסטודנט
דניאל
פלוטקין
בקורס על
רפואה
אלטרנטיבית
ורוחנית

מבקרים
ביום הפתוח
מתעניינים
בלימודים
בחוג

על האיסור ללמוד קבלה לפני גיל ארבעים מאת ד"ר נטע סובול

שאלה שעולה בכל פורום של לימודי קבלה, ומלווה תמיד בטירדה כנה היא השאלה בדבר האיסור המפורסם על לימוד קבלה לפני גיל ארבעים.

פרופ' משה אידל, מחשובי חוקרי הקבלה בעולם (שהוא גם מרצה בחוג והיועץ האקדמי שלו), ייחד מאמר מחקרי לאיסור מפורסם זה. ממחקרו עולה כי גיל ארבעים נחשב כ"גיל בינה" כבר במקורות הקדומים של היהדות, במשנה ובתלמוד.

פרופ' משה אידל, מחשובי חוקרי הקבלה בעולם, מסגל החוג למיסטיקה ורוחניות (צילום: צחי לרנר)

פיתוחים של תפיסה זו נמצאים לנו בכתבי הפילוסופים בימי הביניים (יהודים ומוסלמים), המתארים את גיל ארבעים כגיל שבו מתעצם הכוח השכלי באדם, בד בבד עם החלשות הכוחות הגופניים ובהם בייחוד כוח היצר.

כך למשל מסביר הפילוסוף הביניימי אבן פלקירא את האיסור לקרוא בספר 'מורה הנבוכים' של הרמב"ם, לפני גיל 40:

"שאי אפשר להם לקבלה [את חכמת המטפיסיקה] [לסיבת] רתיחת טבעיהם וטירדת דעותיהם בשלהבת הגידול והצמיחה עד שתעדר השלהבת ההיא המערבבת..."

הצגת הגיל כקריטריון בלימוד הקבלה באופן מיוחד, מופיעה רק החל ממחצית המאה ה-13. הסיבות לעניין דומות מאד לסיבות שהציגו הפילוסופים, כלומר גיל ארבעים כגיל שבו היצר מתחיל לשכוך ולהתמתן וכך מאפשר לכוח השכלי ולבינת האדם להתעצם ולתפוס את החכמות הנשגבות. האיסור על לימוד הקבלה לפני גיל ארבעים היה ידוע גם בצפת במאה ה-16, אך הדעות לגביו היו כאן חלוקות.

לאחר השבתאות נראה כי איסור זה זכה למשנה תוקף במקומות מסוימים. כך למשל, בזמן הפולמוס נגד הפראנקיסטים, שאז יצא כתב חרם כנגד לומדי קבלה לפני גיל 40.

עם זאת, ידוע כי יש גם מקובלים שלא קיבלו את האיסור ולא צידדו בו, ובכללם כאלה (ובהם האר"י) שהלכו לעולמם עוד בטרם הגיעו לגיל 40. גם בזרמי החסידות השונים הודגש דווקא הצורך להפיץ את תורת הקבלה ברבים, ככל הניתן. כחלק מגישה זו להפצת הקבלה, גם הרב המקובל יהודה אשלג ערער על איסור זה, כשפעל רבות לפירסומה והפצתה של תורת הקבלה בשנות השלושים של המאה ה-20, מתוך אמונה שעל הקבלה להפוך בימינו לנחלת הכלל. הרב אשלג ראה בלימוד תורת הקבלה את המפתח לחיים של צדק ושיוויון חברתי, ערכים שבהגשמתם ראה את הדרך לגאולת העולם.

הגעתם לגיל שאפשר להתחיל?

❖ קראו את **מאמרו של פרופ' משה אידל**, "לתולדות האיסור ללמוד קבלה לפני גיל ארבעים", שפורסם ב-1980.

❖ קראו את **מאמרו של מיכה אודנהיימר** על הרב אשלג ותורתו (הארץ, 14.12.2004).

❖ דף המרצה של **ד"ר נטע סובול**.

❖ על **פרופ' משה אידל** בויקיפדיה

❖ מה לומדים בקורס **המבוא לתורת הסוד היהודית**, של **ד"ר נטע סובול**?

❖ מה עוד לומדים בתחום הקבלה במסגרת התואר? ראו **מערכת תשע"ח**.

“קורל שריקי, בת-ים | סטודנטית שנה ב'
כל שבוע אני יוצאת למסע אישי
מחודש בעיר הקודש צפת כדי
ללמוד בחוג למיסטיקה ורוחניות
במכללה האקדמית צפת”

המכללה
האקדמית צפת
קרירה ומשמעות

תואר B.A. במיסטיקה ורוחניות

שמי קורל, ואני מתגוררת במרכז הארץ. כל שבוע אני יוצאת למסע אישי מחודש בעיר הקודש צפת כדי ללמוד בחוג למיסטיקה ורוחניות במכללה האקדמית צפת. הכלים שאני מקבלת מהחוג, הם המסע שלי במסגרת הלימודים באקדמיה ובחיי האישיים. החוג כולל קורסים מגוונים שמאפשרים לי ללמוד ולקבל תמונה רחבה בנושאים שונים. בהמשך הדרך אני יכולה להחליט במה להתמקד על בסיס הידע שקיבלתי ומשם להתפתח הלאה. נושאי הלימוד שונים האחד מהשני, אך החוג בנוי בצורה כזו שבסופו של דבר הכול מתמזג לנושא אחד המאפשר לי לראות את התמונה הרחבה ופותחת לי אפיקים חדשים. החוג הוא מיוחד והאנשים שמגיעים אליו הם ייחודיים. אני לומדת מכל מרצה ומכל סטודנט דברים חדשים. הלימודים תורמים לי בחיי האישים ואני לא מרגישה צורך לקפוץ מסדנא לסדנא אלא להתמקד במה שאני אוהבת. כשאני לומדת למבחנים אני מקבלת מראה לחיים וכשאני מכינה עבודות יש לי אפשרות לבחון את הכלים שמעניינים אותי לשינוי והרחבת התודעה. כל מי שמתחבר לרוח ורוצה לקבל ידע עשיר בפן המיסטי והחוויתי בתפועות תרבותיות מיוחדות, אני מציעה לו להשתלב בלימודי החוג.